

□ Czas czytania: 7 min.

*Kampania #DBSchoolsGoGreen, zainicjowana w 2026 roku przez Sektor Duszpasterstwa Młodzieży, jest odpowiedzią na pogłębiający się globalny kryzys ekologiczny i wpisuje się w kierunki wyznaczone przez ostatnie Kapituły Generalne. W ten sposób Salezjanie potwierdzają, że ekologia integralna jest obszarem działań wychowawczych i duszpasterskich. Inicjatywa ma na celu towarzyszenie szkołom salezjańskim w procesie przekształcania się w „Zielone Szkoły”, inspirowanym Standardem Jakości UNESCO, opartym na czterech obszarach operacyjnych: zarządzaniu szkołą, infrastrukturze i administracji, nauczaniu i uczeniu się oraz zaangażowaniu społeczności. Kampania, koordynowana przez **Don Bosco Green Alliance**, ma na celu promowanie konkretnego i trwałego nawrócenia ekologicznego, kształtując młodych ludzi zdolnych do troski o stworzenie i odpowiedzialnego wkładu w zrównoważoną przyszłość.*

Rok, który właśnie się zakończył — 2025 — był „rokiem nadziei” i mieliśmy głęboką nadzieję, że globalne warunki środowiskowe poprawią się w tym szczególnym roku. Niestety, wyzwania ekologiczne nasiliły się na wielu frontach. Zmiany klimatyczne pozostały dominującym globalnym zagrożeniem, powodując ekstremalne zjawiska pogodowe, w tym poważne pożary w różnych regionach świata, napędzane rekordowymi upałami i przedłużającą się suszą. Wydarzenia te znacznie pogorszyły jakość powietrza i zagroziły zdrowiu ludzkiemu oraz ekosystemom. Rok ten był również szczytowym momentem największego w historii globalnego zjawiska bielenia koralowców, które dotknęło około osiemdziesięciu czterech procent raf koralowych na świecie z powodu wzrostu temperatury oceanów. Zanieczyszczenie plastikiem nadal stanowiło poważne zagrożenie, a mikroplastik coraz bardziej zanieczyszczał ekosystemy i łańcuchy pokarmowe. Utrata bioróżnorodności przyspieszyła z powodu niszczenia siedlisk, zmian w użytkowaniu gruntów i zanieczyszczeń, zagrażając bezpieczeństwu żywnościowemu i podstawowym usługom ekosystemowym. Jednocześnie zanieczyszczenie powietrza oraz pogłębiający się niedobór i zanieczyszczenie wody stały się krytycznymi wyzwaniami dla zdrowia publicznego i środowiska na całym świecie, czyniąc rok 2025 rokiem głębokiej troski dla wszystkich, a zwłaszcza dla najuboższych społeczności.

Jako Salezjanie z pewnością nie pozostaliśmy obojętni na kryzys ekologiczny, który narastał w ostatnich latach. W ciągu ostatniej dekady silny akcent położony na kwestiach ekologicznych był wyraźnie widoczny w naszym Salezjańskim

Duszpasterstwie Młodzieży. Zajęcie się tymi problemami ekologicznymi jest dla nas, Salezjanów, oczywistym priorytetem, ponieważ jest to kwestia, którą dzisiejsza młodzież mocno odczuwa. Jak jasno podkreślił papież Franciszek w *Laudato Si*, w obliczu globalnego kryzysu ekologicznego: „Młodzi domagają się od nas zmian. Zastanawiają się, jak można dążyć do budowania lepszej przyszłości, nie myśląc o kryzysie środowiska i o cierpieniach ludzi wykluczonych” (*Laudato Si*, 13).

Nasze ostatnie Kapituły Generalne (KG) wszystkie podkreślały potrzebę zaangażowania się nas, salezjanów, wraz z młodzieżą, w troskę o nasz „wspólny dom”. KG27 stwierdziła: „Uznajemy, że odpowiedzialność za troskę o środowisko jest wrażliwością pojawiającą się również w naszych wspólnotach. Jednakże nie jesteśmy jeszcze wystarczająco przekonani o tym priorytecie w naszym wyborze skromnego i prostego stylu życia oraz w wychowaniu młodzieży” (KG27, 30). Dlatego KG27 kontynuowała: „zobowiązujemy się do uwrażliwiania wspólnot i młodzieży na szacunek dla stworzenia, wychowując ich do odpowiedzialności ekologicznej poprzez konkretne działania, które chronią środowisko i zrównoważony rozwój” (KG27, 73).

Następna Kapituła Generalna (KG28) poświęciła tej kwestii jeszcze więcej uwagi. W Refleksji po KG28 jednym z „ośmiu priorytetów” przedstawionych przez Przełożonego Generalnego zgromadzeniu było: „Towarzystwo młodym ku Zrównoważonej Przyszłości”. Rozwijając ten priorytet, Przełożony Generalny napisał: „Wysłuchując się w światowy krzyk tak wielu młodych ludzi dzisiaj, my, salezianie, zobowiązujemy się być wiarygodnymi świadkami, osobiście i jako wspólnoty, nawrócenia w trosce o stworzenie i duchowości ekologicznej” (ACG 433). Kontynuując bardzo konkretną propozycją, Przełożony Generalny oświadczył: „Każda inspektoria na świecie odpowie, za pośrednictwem Delegata Inspektorialnego ds. Duszpasterstwa Młodzieży, na wezwanie do uczynienia naszych szkół, ośrodków kształcenia, kampusów uniwersyteckich, oratoriów, parafii, wzorcowymi modelami wychowawczymi troski o środowisko i naturę. Jako salezjańska opcja w wychowaniu, musimy włączyć działanie na rzecz stworzenia: troskę o naturę, klimat i zrównoważony rozwój” (ACG 433).

Podążając w kierunku poprzednich Kapituł Generalnych, KG29 słusznie podkreśliła, że „Ekologia integralna jawi się jako uprzywilejowane pole pracy wychowawczej i duszpasterskiej” (KG29, 64). Rozwijając dalej ten temat, KG29 stwierdziła: „Papież Franciszek uczynił tę kwestię stałą częścią swojego magisterium: jego głos wzywa nas do bycia bardziej gotowymi na słuchanie krzyku ziemi i ubogich oraz do promowania autentycznej duchowości ekologicznej, która uznaje stworzenie za dar

Boży i uczy nas kontemplacyjnego spojrzenia oraz prostego stylu życia” (KG29, 64). Dlatego KG29 sformułowała jasne zalecenie: „Każda inspektoria niech promuje formację do ekologii integralnej i wychowanie ekologiczne młodzieży” (KG29, 69).

Aby kontynuować impet i propozycje KG29, nasz Przełożony Generalny, ks. Fabio Attard, przedstawił zgromadzeniu „Projekt Sześćciolecia 2025-2031”. Podkreślając temat ekologii integralnej w tym Projekcie Sześćciolecia, Przełożony Generalny stwierdza: „Zaangażowanie Kościoła na rzecz ekologii integralnej zostało podjęte przez Zgromadzenie i musi być wzmocnione wizją inspirowaną charyzmatycznie. Niech zaangażowanie młodych na rzecz dobra wspólnego i naszego wspólnego domu będzie coraz bardziej zakorzenione na poziomie lokalnym, z młodymi odgrywającymi wiodącą rolę, dzieląc się wyborami i uczestnicząc aktywnie i konkretnie” (ACG 446).

Biorąc pod uwagę pogłębiający się kryzys ekologiczny i silną determinację zgromadzenia do podjęcia tego globalnego wyzwania, na początku nowego roku 2026 Sektor Duszpasterstwa Młodzieży uruchomił nową kampanię o nazwie **#DBSchoolsGoGreen**. Prezentując tę kampanię, ks. Rafael Bejarano, Radca Generalny ds. Duszpasterstwa Młodzieży, oświadczył: „Nasza Kapituła Generalna 29 wezwała każdą inspektorię do promowania formacji do ekologii integralnej i wychowania ekologicznego młodzieży. Dobrym punktem wyjścia do wdrożenia tego zalecenia są wszystkie nasze szkoły salezjańskie. Dlatego na ten rok 2026 Sektor Duszpasterstwa Młodzieży z radością ogłasza kampanię **#DBSchoolsGoGreen**.”

Aby umożliwić Szkołom Salezjańskim podjęcie drogi do stania się Zielonymi Szkołami, ks. Bejarano zaproponował wykorzystanie Standardu Jakości dla Zielonych Szkół UNESCO. Narzędzie to oferuje kompleksową i praktyczną mapę drogową do stania się zieloną szkołą. Określa ono cztery główne obszary wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju i działań ekologicznych: zarządzanie szkołą, infrastrukturę i administrację, nauczanie i uczenie się oraz zaangażowanie społeczności. Dla każdego z tych czterech głównych obszarów Standard Jakości dla Zielonych Szkół UNESCO sugeruje różne konkretne działania, które społeczność szkolna może podjąć.

Pierwszy główny obszar — zarządzanie szkołą — jest fundamentem Standardu Jakości dla Zielonych Szkół UNESCO, zapewniając, że zrównoważony rozwój nie jest dodatkiem, ale wiodącą zasadą przywództwa i podejmowania decyzji. Organy zarządzające szkołą, silnie zaangażowane w zrównoważony rozwój, są siłą napędową wszystkich wysiłków na rzecz rozwoju Zielonej Szkoły. Poprzez

priorytetyzację zrównoważonego rozwoju i włączanie zielonych praktyk do polityki, organy zarządzające szkołą mogą ustanowić solidne ramy dla długoterminowego zaangażowania w bycie Zieloną Szkołą. Jako pierwszy krok, szkoły są proszone o utworzenie Zielonego Komitetu, składającego się z przedstawicieli społeczności szkolnej (tj. uczniów, personelu, rodziców i członków społeczności) i powierzenie mu odpowiedzialności za opracowanie wizji i polityki Zielonej Szkoły z jasnymi celami, strategiami i wskaźnikami, które określają zaangażowanie całej szkoły w rozwiązywanie problemów środowiskowych. W ten sposób, poprzez planowanie strategiczne, wyznaczanie celów i przejrzysty monitoring, praktyki ekologiczne zakorzeniają się w kulturze szkoły.

Drugi główny obszar Standardu Jakości dla Zielonych Szkół UNESCO dostarcza wytycznych do **przekształcenia infrastruktury, obiektów i codziennych działań szkoły** w wiarygodny model troski o środowisko. Poprzez poprawę efektywności energetycznej i wodnej, redukcję odpadów i robienie ekologicznych zakupów, szkoły mogą znacznie zmienić swój ślad ekologiczny. Tereny zielone, rozwiązania w zakresie energii odnawialnej i rutynowe audyty środowiskowe przekształcają kampus w żywy przykład odpowiedzialnego zarządzania zasobami. Te codzienne praktyki nie tylko tworzą zdrowsze i bezpieczniejsze środowiska do nauki, ale także pozwalają uczniom zobaczyć zrównoważony rozwój w praktyce. Ważnym działaniem w tym drugim głównym obszarze jest utworzenie Zespołu Monitorującego (składającego się z personelu i uczniów), który regularnie kontroluje zielone praktyki wdrożone w szkole.

Nauczanie i uczenie się — trzeci główny obszar — leży u podstaw Zielonej Szkoły UNESCO.

Nauczyciele są zachęceni do opracowywania planów lekcji, które włączają koncepcje i działania związane ze zrównoważonym rozwojem i edukacją o zmianach klimatycznych, oraz do przyjmowania transformacyjnych pedagogik i metod oceny, które promują uczenie się oparte na dociekaniu, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów i uczenie się we współpracy. Sale lekcyjne wykraczają poza cztery ściany, gdy uczniowie angażują się w projekty, naukę na świeżym powietrzu i rozwiązywanie problemów z realnego świata. W ten sposób uczniowie są wyposażani w wartości, postawy i umiejętności, które umożliwiają im stanie się aktywnymi agentami zmian, którzy wnoszą znaczący wkład w ochronę środowiska i zrównoważony rozwój przez całe życie.

Czwartym i ostatnim głównym obszarem Standardu Jakości dla Zielonych Szkół UNESCO **jest zaangażowanie społeczności**. Jest to zgodne z naszym

salezjańskim podejściem „wspólnoty wychowawczo-duszpasterskiej”. Szkoły są zachęcane do ścisłej współpracy z rodzinami, władzami lokalnymi i organizacjami społecznymi w celu promowania wspólnych celów środowiskowych. Poprzez wspólne projekty, kampanie uświadamiające i inicjatywy prowadzone przez uczniów, nauka rozszerza się na szerszą społeczność. Szkoły służą jako centra współpracy i dialogu, sprzyjając uczeniu się międzypokoleniowemu i zbiorowemu działaniu. Ta wzajemna relacja wzmacnia wyniki edukacyjne, jednocześnie potęgując pozytywny wpływ szkoły, pozycjonując ją jako katalizator praktyk ekologicznych i kultury zrównoważonego rozwoju w społeczności sąsiedzkiej.

Kampania *#DBSchoolsGoGreen* jest prowadzona przez **Don Bosco Green Alliance**, która jest organem koordynującym ekologię integralną w Sektorze Duszpasterstwa Młodzieży. Poprzez metodologię oferowaną przez Standard Jakości dla Zielonych Szkół UNESCO, kampania *#DBSchoolsGoGreen* ma nadzieję skutecznie przekształcić nasze szkoły w „wzorcowe modele wychowawcze troski o środowisko i naturę” (KG28) oraz „promować formację do ekologii integralnej i wychowanie ekologiczne młodzieży” (KG29). Chociaż ta kampania może nie oferować natychmiastowego rozwiązania wielu wyzwań środowiskowych, przed którymi stoi nasz świat, z pewnością służy jako dobra strategia długoterminowa, kształtując osoby posiadające wiedzę, wartości, postawy i umiejętności niezbędne do ochrony Bożego stworzenia i zachowania naszego wspólnego domu.

ks. Savio Silveira SDB
Koordynator ds. Ekologii Integralnej
Sektor Duszpasterstwa Młodzieży